

KINNITAN

Ave-Lii Liblik

Ave Autokool OÜ juhataja

„22” aprill 2016.a

AVE AUTOKOOL OÜ

B-kategooria mootorsõiduki juhi ettevalmistamise õppekava.

1. peatükk

Eesmärk ja nõuded

1.1. Üldalused

1.1.1. Õppekava püstitab B-kategooria mootorsõiduki juhi (edaspidi *juhi*) ettevalmistamise eesmärgi ja määrab selle saavutamiseks kohustuslikud õppeained, nende mahud, vajalikud õppevahendid, õpetamise korralduslikud alused, õppeprotsessi iseloomu ja nõuded õppetulemuste hindamisele.

1.2. Juhi koolituse õppe-eesmärgid

(1) Juhi ettevalmistamine peab õpilasele andma teadmised, oskused ja hoiakud liikluses käitumiseks vastavalt taotletava kategooria mootorsõiduki juhile kehtestatud kvalifikatsiooninõuetele.

(2) Juhi ettevalmistamise eesmärgiks on luua eeldused:

- 1) vastutustundliku juhi liikluskäitumise kujunemiseks;
- 2) juhi ohutu, iseseisva, teisi liiklejaid arvestava, keskkonda säästva käitumise ja kaitsliku sõidustiili kujunemisele.

2. peatükk

Juhi ettevalmistamise korraldus

1. jagu Üldsätted

§ 1. Juhi ettevalmistamine

(1) Juhi ettevalmistamine toimub esma- ja täiendusõppe korras liiklusteooriaõppe ja õppesõitude vormis.

(2) Esmaõppe korras valmistatakse ette B kategooria auto juhti.

(3) Täiendusõppe korras valmistatakse ette siduripedaalita auto juhtimise õigust omavat isikut käsikäiguvahetusega auto juhtimise õiguse saamiseks.

(4) Juhi ettevalmistamist viib läbi mootorsõidukijuhi õpetaja (edaspidi *õpetaja*).

§ 2. Liiklusteooriaõppe ja õppesõidu tundide ülesehitus

Liiklusteooriaõppe ja õppesõidu tundide ülesehitus peavad tagama õppekavas ettenähtud teadmiste ja oskuste omandamise ning õpilase ettevalmistamise vastavalt juhi liiklusalastele kvalifikatsiooninõuetele.

§ 3. Liiklusteooria õppevorm

(1) Liiklusteooria õppevormiks on auditoorne või auditoorne ja elektrooniline õppevorm. Liiklusteooriaõppe läbiviimiseks võib koolitaja lisaks auditoorsele õppevormile kasutada ka praktilise töö tunde (edaspidi *praktikum*). Õpilane kasutab täiendavalt ka iseseisvat õpet, mida ei arvestata vähimate õppemahtude hulka.

§ 4. Õppesõit

(1) Algastmeõppes, täiendusõppes ning keskkonda säästva, riske vältiva ja teisi liiklejaid arvestava sõiduviisi õppes võib õppesõidul õpetaja õpetada korraga ainult ühte õpilast.

(2) Õppesõidul peab õpilasel olema kaasas õpilase koolituskursuse õpingukaart (edaspidi ka *õpingukaart*) ja isikut tõendav dokument.

(3) Iga õppesõidu alustamisel märgib õpetaja õpingukaardile õppesõidu läbiviimise kuupäeva, kellaaja ja õppekava kohase teema.

(4) Iga õppesõidu lõpus märgib õpetaja õpingukaardile õppesõidutundide arvu ja hinnangu õpilase oskuste kohta.

(5) Paber kandjal oleva õpingukaardi sissekannete õigsust kinnitavad õppesõidu lõpus õpilane ja õpetaja oma allkirjaga.

§ 5. Liiklusteooriaõppe ja õppesõidu tundide kestus

Liiklusteooriaõppe auditoorse õppevormi ühe õppetunni kestus on 45 minutit ja õppesõidutunni kestus on 45 minutit. Õppesõidu tundide vahel peab olema puhkepaus vähemalt 15 minutit.

§ 6. Õpilasele tagasiside andmine

Õpilase ettevalmistuse taseme mitterahuldavate tulemuste korral peab koolitaja andma õpilasele õppeprotsessi käigus tagasisidet ja konsultatsioone, tagamaks juhile vajalike teadmiste ja oskuste omandamise.

§ 7. Juhi ettevalmistamise koolituskursuse lõpetamise eeldus

Juhi ettevalmistamise koolituskursuse lõpetamise eelduseks on õppekavas sätestatud õpiväljundite saavutamine.

2. jagu Juhi esmaõpe

§ 8. Juhi esmaõppe jagunemine

- (1) Juhi esmaõppe jaguneb algastme õppeks ja lõppastme õppeks.
- (2) B-kategooria auto piiratud juhi esmaõppe toimub algastmes.

§ 9. Juhi esmaõppe algaste

- (1) Juhi esmaõppe algastme käigus peab juht omandama sellised teadmised, oskused ja hoiakud, et ta oleks võimeline liikluses käituma vastutustundlikult, ohutult, teisi liiklejaid arvestavalt ja keskkonda säästvalt ning et ta oskaks juhina realistlikult oma sõiduuskust hinnata ja seda iseseisva juhina jätkuvalt edasi arendada.
- (2) Juhi esmaõppe algastme sisu ja mahud õppeteemade kaupa on sätestatud õppekavale lisatud tabelis.
- (3) Õppekavas esitatud õppematerjal jaguneb 29 teooriatunnile ja 23 sõidutunnile.
- (4) B-kategooria mootorsõiduki juhi esmaõppe algastme koolituskursuse pikkus on vähemalt kuus nädalat.
- (5) Pärast õpetaja positiivse hinnangu andmist õpilase ettevalmistuse tasemele, mis lubab tal alustada sõiduõpet teeliikluses, teeb koolitaja õpilase õpingukaardile sellekohase märke.
- (6) Juhi esmaõppe algastme koolituskursuse lõpuks peab õpilane läbima „Liiklusseaduse“ § 100 lõike 8 kohase esmaabikoolituse.

§ 10. Juhi esmaõppe algastme pimedaja koolitus

- (1) B-kategooria mootorsõiduki juhi juhtimisõiguse saamiseks tuleb juhi esmaõppe algastme käigus läbida pimedaja koolitus peale teist moodulit.
- (2) Juhi esmaõppe algastme pimedaja koolituse õppematerjal jaguneb ühele teooriatunnile ja ühele sõidutunnile.
- (3) Juhi esmaõppe algastme pimedaja koolituse läbimise kohta teeb koolitaja sissekande sõidukaardile ja koolituskursuse tunnistusele.

§ 11. Juhi esmaõppe algastme libedasõidu koolitus

- (1) B-kategooria mootorsõiduki juhi juhtimisõiguse saamiseks tuleb juhi esmaõppe algastme käigus läbida libedasõidu koolitus.
- (2) Libedasõidu koolituse eesmärk on luua eeldused motivatsiooni suurendamiseks juhtida sõidukit tee- ja ilmastikuoludele vastava sõidukiiruse ja ohutu piki- ja külgsuuna. Harjutatakse äkkpidurdamist ja kurvi läbimist erinevatel kiirustel ja erinevates teeoludes.
- (3) Libedasõidu koolituse õppematerjal jaguneb kahele teooriatunnile ja ühele sõidutunnile.

§ 12. Juhi esmaõppe algaste üksikkorras ettevalmistamisel

- (1) Üksikkorras võib ette valmistada B-kategooria mootorsõiduki juhtimise õiguse taotlejat juhi esmaõppe algastmel.
- (2) Üksikkorras võib juhti ette valmistada ainult koolitaja juhendamisel.
- (3) Üksikkorras õppida sooviv isik peab end registreerima koolitaja juures koos õpetajaga. Koolitaja peab neile tutvustama õppekava, õppematerjale ja -metoodikat ning koolitaja poolt läbiviidavate vahekontrollide ja hindamiste sagedust ja nõudeid.
- (4) Üksikkorras ettevalmistamisel määrab õppetöö vormi ja õppetöö toimumise koha õpetaja.

§ 13. Juhi esmaõppe algastme läbimise tõendamine

- (1) Juhi esmaõppe algastme läbimist tõendab koolituskursuse tunnistuse andmed liiklusregistris.
- (2) Lõikes 1 sätestatud kohaldatakse ka juhi esmaõppe algastme üksikkorras läbimise koolituse tõendamisel.

§ 14. Juhi esmaõppe lõppaste

- (1) Juhi esmaõppe lõppaste hõlmab koolitaja juures omandatud sõiduuskuse iseseisvat edasiarendamist ja enesehinnangu väljakujundamist teeliikluse tingimustes. Lõppastme eesmärk on süvendada algastmes saadud teadmisi ja oskusi ning saavutada iseseisva juhina piisav liiklemise vilumus, mis annab valmiduse juhiloa saamiseks.
- (2) Juhi esmaõppe lõppaste algab pärast esmase juhiloa saamist. Juhi esmaõppe lõppastme kestus on 23 kuud.

§ 15. Juhi esmaõppe lõppastme koolitus

- (1) Juhi esmaõppe lõppastme koolituse (edaspidi *lõppastme koolitus*) eesmärk on ohutu liiklemise ja riske vältiva sõiduuskuse, teisi liiklejaid arvestava ning säästliku ja keskkonnasõbraliku sõiduviisi süvendamine.
- (2) Lõppastme koolituse peab esmaõppe lõppastme raames läbima B-kategooria mootorsõiduki esmase juhiloa omanik.
- (3) Lõikes 2 nimetatud isik peab lõppastme koolituse läbima enne esmase juhiloa vahetust juhiloa vastu. Lõppastme koolituse läbimiseks peab olema läbitud esmaõppe algastme pimedaja koolitus.
- (4) B-kategooria auto piiratud juhtimisõiguse omaja peab läbima lõppastme koolituse siis, kui ta on vahetanud piiratud juhtimisõiguse juhiloa esmase juhiloa vastu.
- (5) Lõppastme koolitus koosneb teooria- ja sõiduõppest ning selle maht on kajastatud õppekavas.

§ 16. Lõppastme koolituse libedasõidu koolitus

(1) Lõppastme koolituse raames peab läbima libedasõidu koolituse.

(2) Lõppastme koolituse libedasõidu koolituse õppematerjal jaguneb kolmele teooriatunnile, ühele praktikumi tunnile ja kahele sõidutunnile.

§ 17. Lõppastme koolituse läbiviimine

(1) Lõppastme koolitusel peab lisaks õpingukaardile õpilasel kaasas olema esmane juhiluba või isikut tõendav dokument.

(2) Juhi lõppastme koolitust võib õpilase soovil ja koolitaja nõusolekul läbi viia ka õpilase kasutuses oleva autoga.

§ 18. Lõppastme koolituse läbimise tõendamine

Lõppastme koolituse läbimise kohta teeb koolitaja vastava sissekande koolituskursuse tunnistusele ja edastab andmed elektrooniliselt liiklusregistrisse.

3. jagu Juhi täiendusõpe

§ 19. Juhi täiendusõpe

(1) Juhi täiendusõppe sisu ja minimaalsed mahud õppeteemade kaupa on sätestatud käesolevas õppekavas.

(2) „Liikluseaduse“ § 99 lõikes 6¹ toodud Eesti juhiloa taotlemiseks kehtetu välisriigi juhiloa alusel tuleb isikul läbida koolituskursus, mille maht teooriaõppel on vähemalt kolm õppetundi ning sõiduõppel vähemalt kaks sõidutundi. Koolitaja valib koolituskursuse õppeteemad lähtudes B-kategooria õppekava õppeteemadest.

§ 20. Juhi täiendusõppe läbimise tõendamine

Täiendusõppe läbimist tõendab koolituskursuse tunnistus ning koolitaja elektrooniliselt esitatud koolituskursuse tunnistuse andmed liiklusregistris.

3. peatükk

Vastuvõtutingimused koolituskursusele

§ 21. Nõuded B-kategooria mootorsõiduki juhi õpingute alustamiseks

Koolituskursusele võetakse õppima B-kategooria mootorsõiduki juhtimisõigust taotlev isik, kelle alaline elukoht on Eestis ja kes on õppetöö alustamise ajaks vähemalt 15,5-aastane.

§ 22. Juhi tervisetõend

Lisaks § 21 sätestatud nõuetele peab koolituskursusele vastuvõtmiseks isik läbima

„Liiklusseaduse" § 101 lõikes 2 nõutud tervisekontrolli ja omama taotletava kategooria mootorsõiduki juhtimist lubava märkega tervisetõendit.

§ 23. Õppekava ülesehitus

- (1) Õppekava on koostatud juhi ettevalmistamise süsteemi kirjeldava tabelina.
- (2) Juhi esmaõppe algaste on ülesehitatud moodulipõhiselt. Moodul on õppekava sisuline liigitus, mis koondab õppeained läbi ainekaartide ühtseks eesmärgistatud õppekogumiks.
- (3) Juhi algastme esmaõppe jaguneb teooriaõppe ja sõiduõppe mooduliteks 1-3.
- (4) Juhi algastme esmaõppe läbiviimisel peab iga järgmise mooduli õpetamiseks olema saavutatud eelneva mooduli õpiväljundid.

§ 24. B-kategooria mootorsõiduki juhi ettevalmistamise erisused

- (1) Kui isik omab automaatkäiguvahetusega B-kategooria mootorsõiduki juhtimisõigust ja juhiluba ning taotleb käsikäiguvahetusega B-kategooria mootorsõiduki juhtimisõigust, peab ta läbima koolituse sõiduõppes vähemalt kahe sõidutunni mahus. Selles mahus antavas õppes peavad õppekavast olema hõlmatud õppeained, mis käsitlevad erisusi käsikäiguvahetusega mootorsõiduki juhi koolitamisel võrreldes automaatkäiguvahetusega mootorsõiduki juhi koolitamisega.
- (2) Kui isik omab C- või D-kategooria mootorsõiduki juhtimisõigust ja juhiluba ning taotleb B-kategooria mootorsõiduki juhtimisõigust, peab ta saama koolituse sõiduõppes vähemalt ühe sõidutunni mahus. Selles mahus antavas õppes peavad õppekavast olema hõlmatud õppeained, mis käsitlevad erisusi B-kategooria mootorsõiduki juhi koolitamisel võrreldes C- või D-kategooria mootorsõiduki juhi koolitamisega.

§ 25. Tegevused ja meetodid õpiväljundite saavutamiseks.

Auditoorsetes tundides või auditoorsetes ja elektroonilistes ning õppesõidutundides kasutavad õpetajad erinevaid õppemeetodeid: visualiseerimine, aktiveeriv loeng, rühmatöö, arutelude tekitamine ja suunamine, oma kogemuse jagamine, probleemülesannete lahendamine ja arengutreening. Õpilasel on vajalik lugeda õppejõu poolt koostatud õppematerjale, sõiduauto kasutusjuhendit, Liiklusseadust, Liikluskindlustuse seadust ja teisi liiklusalaseid õigusakte. Vajalik on otsida informatsiooni veebilehekülgedelt.

§ 26. Hindamismeetodid ja -kriteeriumid (õpiväljundite saavutamise kontrollimine).

Õppekava jaguneb kolmeks mooduliks. Iga järgneva mooduli läbimise eelduseks on eelneva mooduli läbimine ja selles määratud õpiväljundite saavutamine. Õpiväljundite saavutamist teooriaõppes kontrollib õpetaja iga mooduli läbimise järel individuaalselt, õpilasele esitatud küsimustiku põhjal. Küsimustele vastamine toimub autokooli õppeklassis, abimaterjali

kasutamata.

Õpiväljundite saavutamist sõiduõppes kontrollib sõiduõpetaja iga mooduli lõpus, õpilasele antud sõiduülesande tulemuste põhjal. Õpetaja ja õpilane analüüsivad ülesande täitmise tulemuslikkust ja koos jõutakse ühise otsuseni õpiväljundite saavutamise kohta.

Peale õppekava läbimist sooritab õpilane sõiduuskuste kontrolli ja omandatud teooria teadmiste kontrolli.

Omandatud teooria teadmiste kontrolli test koosneb valikvastustega küsimusest, millest õigesti peab olema vastatud 60st küsimusest 56.

Omandatud sõiduuskuste kontroll on sooritatud positiivsele tulemusele, kui õpilane on omandanud õppekavas ette nähtud oskused ja käitumise, ning on suuteline sõidukit juhtima iseseisvalt, ohutult ja keskkonda säästvalt. Kasutatakse mitteeristavat hindamist, kus tulemuseks märgitakse sooritatud või mittesooritatud.

Omandatud sõiduuskuste kontroll võib toimuda enne või pärast omandatud teooria teadmiste kontrolli.

§ 27. Iseseisva töö sisu.

Algastmes tuleb õppijal iseseisvalt täiendavalt töötada läbi liiklusreeglid, lahendada liiklusteste, lugeda temaatikaga seotud liiklusohutuse alast kirjandust (paberkanjal või elektroonilise õppe materjalidena).

Lõppastmes iseseisev töö puudub.

§ 28. Kohustusliku kirjanduse loetelu algastmes.

Liiklusseadus ja liiklustestid.

Majandus- ja kommunikatsiooniministri 27.06.2011. a määrus nr 60 „Mootorsõidukijuhi ettevalmistamise tingimused ja kord ning mootorsõidukijuhi ettevalmistamise õppekavad” Mootorsõidukijuhi eksamineerimise, talle juhtimisõiguse andmise kord ja juhiloa vormid ning nõuded eksamisõidukitele

§ 29. Soovitav kirjandus algastme õppes koos õpetaja juhendamise:

“Kiiresti ja Kindlalt” Juhan Sein; Tallinn 1998

“Sõiduauto õppematerjal” Henn Kullerkupp; Tallinn 2005

“Liiklusreeglid, liiklusmärgid, teemärgised, foorid ” Harri Kuusk; Tallinn 2011

“Liikleme ohutult” Jüri Vaher; Tallinn 2007

“Uued liiklusreeglid ja ohutu sõidu õpetus” Johannes Pirita; Tallinn 2011 (laenusvõimalus autokoolist)

Liikluskindlustuse seadus

„Sõiduauto ABC“ Kalju Aleksius

„Liiklusohutuse alused“ Lauri Koger

„Autoga saab sõita ohutult“ Hellat Rumvolt

§ 30. Juhendaja roll ja võimalused juhendaja kaasamiseks juhi ettevalmistamisel täiendava sõidupraktika saamisel.

Algastmes- piisava sõidukogemuse omandamisel (Õpingukaardil märke „lubatud teeliiklusesse“) on õpilasel võimalik seadusega kehtestatud korras teha lisasõite juhendajaga. Lisasõite juhendajaga ei arvestata kooli õppekavas ettenähtud sõidutundide läbimisenä.

Lõppastmes- puudub võimalus juhendaja kaasamiseks.

Esmaõppe algaste					
Teoriaõpe			Sõiduõpe		
Teema nr		Õppetunde	Teema nr		Sõidutunde
Moodul 1		10	S M1	Moodul 1	
T 1.1.	Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest.	1,5	S 1.1.	Juhi tööasend ja turvavarustus.	0,5
T 1.2.	Iseseisvaks õppimiseks juhendamine.	1	S 1.2.	Sõiduki käsitlemine:	1,5
TK	Omandatud teadmiste kontroll, konsultatsioon		.		
T 1.3.	Liiklus kui süsteem.	2,5			
T 1.4.	Ohutu liiklemise põhimõtted, sõiduki turvalisus	2,5			
T 1.5.	Teiste liiklejatega arvestamine	1,5	SH	Omandatud sõiduuskuste hindamine	
T 1.6.	Inimene sõidukijuhina.	1	SI	Sõiduõpe individuaalprogrammi järgi	
Moodul 2		10	S M2	Moodul 2	
T 2.1.	Sõiduki peatumine ja sõidu lõpetamine.	1,5	S 2.1.	Sõiduki juhtimine vähese liiklusega teedel:	3
T 2.2.	Sõidu eripära, asulavälisel teel, kiirteel ja tunnelis.	1	S 2.2.	Sõiduki juhtimine erinevates liiklussituatsioonides:	11
T 2.3.	Sõidu alustamine ja sõiduki asukoht sõites.	2,5	S 2.2.1		
T 2.4.	Sõidujärjekord sõites.	2,5	S 2.2.2.		
T 2.5.	Käitumine liiklusõnnetuse korral. Liikluskindlustus.	2,5	S 2.2.3.		
			S 2.2.4.		
			S 2.2.5.		
			.		
Moodul 3		9	S M3	Moodul 3	
T 3.1.	Möödasõit, möödumine ja ümberpõige.	1	S 3.1.	Möödasõit, möödumine ja ümberpõige.	1
T 3.2.	Sõidu planeerimine riski vältimise eesmärgil.	1	S 3.2.	Sõiduki juhtimine planeeritud teekonnal.	1
T 3.3.	Keskkonda säästev auto kasutamine. Sõiduki turvalisus.	1	S 3.3	Keskkonda säästev sõiduki juhtimine.	2

			S 3.4.	Sõiduõpe individuaalprogrami järgi ja tagasiside kursuse kohta.	1
T 3.4.	Sõiduki juhtimine rasketes tee- ja ilmastikuoludes.	2	SH	Pimedal ajal sõiduki juhtimine.	1
T 3.5	Pimedal ajal sõiduki juhtimine	1	SI	Sõiduõpe individuaalprogrami järgi	
T 3.6	Peatumisteede pikkest mõjutavad tegurid.	2	ALS	Algastme libedasõidu harjutused.	1
Läbitud tundide kokkuvõte ja tagasiside kursuse kohta.		1			

Kokku esmaõppe algastesmaõppes		28	Kokku esmaõppe algaste		23
Esmaõppe algastme liiklusteooria- ja sõidueksam Maanteeametis					
Esmase juhiloa saamine					
Juhi esmaõppe lõppastme koolitus					
Teoriaõpe			Sõiduõpe		
LT1	Keskkonda säästev, ohutu ja teisi liiklejaid arvestav mõtteviis. Käitumine libedates teeludes	3	LS1	Keskkonda säästva, riske vältiva ja teisi liiklejaid arvestava sõiduviisi süvendamine.	1
LT2	Libedasõidu riskivältimise praktikum.	1	LS2	Libedasõidu riskivältimise harjutused õppeväljakul.	1
Kokku lõppastme koolituses		4	Kokku lõppastme koolituses		2

T- teooriaõpe,

S-sõiduõpe,

PT-teooriaõpe pimedal ajal,

PS-sõiduõpe pimedal ajal,

ALS-libedasõidu sõiduõpe,

LT-lõppastme koolituse teooriaõpe,

LS-lõppastme koolituse sõiduõpe,

SI- sõiduõpe individuaalprogrami järgi.

